

ὄνομα ἐκφράζει ζωηρότερον τοῦ ὀνόματός της. Πολλοὶ οἰκογένειαι ἀνέβησαν τὸ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐτήσιον ταξείδιόν των εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἐκαστον τηλεγράφημα προστίθησι καὶ μίαν ρυτίδα μερίμνης ἐπὶ τοῦ μετώπου μας ἄλλοτε ἢ φήμη παριστᾷ τὰ πράγματα σοβαρότερα τῆς πραγματικότητος ἄλλοτε ἢ φαντασία προτρέχει συμπληροῦσα καὶ ἐνσαρκούσα τὰ ἀπειλούμενα δεινά· ἢ μνήμη ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθόν, καὶ ἀναπολοῦσα ἀναλόγους περιστάσεις καὶ ἐρευνῶσα τὰ χρονικά τῆς χολέρας, ἀντλεῖ παραμυθίαν ἢ ἐπιτείνει τὸν τρόμον.

Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰουνίου εἰσήγαγεν εὐοιώνως εἰς τὸ ἔθνος τὴν μεγαλοπρεπῆ δωρεάν τῶν Βασιλιάων, καταστήσασα ἐκεῖνο πλουσιώτερον κατὰ ἕν ἑκατομμύριον· ἀλλ' ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰουνίου κατέστησε συγχρόνως τὸ ἔθνος καὶ πτωχότερον κατὰ ἕνα ἄνδρα, ἐξ ἐκεῖνων οἵτινες τόσον μᾶς εἶνε χρήσιμοι, καὶ τόσον σπανίζουσιν. Ἐν ἀρχῇ τοῦ μηνὸς ἐπενηθήσαμεν τὸν θάνατον τοῦ Κριάρη, τοῦ ἡρωικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κρήτης, ὅστις δι' ὅλου τοῦ βίου ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος παρέδωκε τῇ ἱστορίᾳ ὄνομα δι' ἀφθίτου δόξης ἐστεφανωμένον.

* *

Αἱ ἐξετάσεις ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἐπερατώθησαν· μὲ ποίαν ἀγωνίαν οἱ νεαροὶ μαθηταὶ βλέπουσιν εἰσερχόμενον τὸν αὐστηρὸν μῆνα τῶν ἐξετάσεων, τὸν μῆνα τῆς κρίσεως καὶ τῆς ἀνταποδόσεως ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἐπιμέλειάν του! Αἱ πρῶται ἡμέραι του παρέρχονται μὲ τοὺς παλμούς τῆς μελέτης καὶ τῶν ἐξεταστικῶν ἀποτελεσμάτων· αἱ τελευταῖαι ἡμέραι του δῶνσι μὲ τὰς ἐνστάσεις τῶν διακοπῶν. Ὁ Ἰούνιος εἶνε καὶ πρέπει νὰ εἶνε ὁ προσφιλέστερος μὴν πρὸ πάντων εἰς τὰς νεανίδας, διότι ἐν αὐτῷ αἱ μὲν βλέπουσι τὴν μοῖραν των εἰς τὰς ἐξετάσεις, αἱ δὲ βλέπουσι τὴν μοῖραν των εἰς τοὺς κλύδωνας καὶ τὰ ριζικά τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ ἐπονομαζομένου *Riganā*, *Λαμπαδά*, καὶ *Ριζικάρη*, καθ' ὅσον ἐν τῇ εορτῇ του κοσμοῦνται τὰ στήθη διὰ θύμου, καὶ καίουσιν αἱ πυραὶ, καὶ τίθενται εἰς ἐνέργειαν τὰ ριζικά.

Καὶ ἦθ, καλῶς ἦλθες, Ἰούλιε! ἔσο κἂν σὺ φρων σὺ, κάμε νὰ λησμονήσωμεν τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ προκατόχου σου, ἀπόστρεψον ἀφ' ἡμῶν τοὺς φόβους τῆς χολέρας, πρόσταξον νὰ λειτουργῶσιν ἀπροσκόπτως τὰ θέατρα καὶ τὰ λουτρά, ὠρίμασον ἐγκαίρως τὰ σταφυλὰς καὶ τοὺς πέποννας, εἰσάγαγε εἰς τὸ ἔθνος καὶ ἄλλα ἑκατομμύρια, γέννησον νέους Κριάρας, ἢ ἔμπνευσον εἰς τοὺς Ἀθηναίους σου τὴν ἰσχύν τοῦ ζωδίου σου, τοῦ Λέοντος, ἵνα ὑπομένωσιν ἀφόβως πᾶσαν κακοτροπίαν τῆς τύχης.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ.

ΠΑΛΙΑ ΧΑΡΤΙΑ

Τακτοποιεῖ τὸ κιβώτιόν του.

Συμμέμονος εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου, κατὰ τὸ ἤμισυ χαμένος ἐντὸς τοῦ παλαιοῦ σκεύους, περιάγει τὴν χεῖρά του μεταξὺ τῶν κεκονιαμένων ἐνδυμάτων, τῶν ξεσχισμένων βιβλίων καὶ τῶν διεσπαρμένων χαρτίων, ἅτινα ὑφῶνται εἰς ἀλλόκοτον φυρμὸν ἐν ἀδελφικῇ ἀταξίᾳ ἐκεῖ μέσα. Διότι τὸ φαῖον αὐτὸ κιβώτιον, ὅπερ — ἀκούσιος ἀναχωρητῆς—ἐγκατέλειψε πολὺ ἔνωρις τὸν κόσμον μὴ γνωρίσαν ἐξ αὐτοῦ παρὰ τὸ ἐργαστήριον τοῦ ξυλουργοῦ καὶ τὸ πτωχὸν δωματίον, ἐν ᾧ τὸ εὐρίσκομεν ἐγκατεστημένον διαρκῶς ἀφ' ὅτου μετηνέχθη ἐκ τοῦ πρατηρίου, ἀπὸ δεκαετίας ἐκπληροῖ τὸν δύσκολον προορισμὸν νὰ υποδέχεται ὅλους τούτους τοὺς ἀνομοίους ξένους, συγκεντροῦν ἐν ἑαυτῷ ὡς ἕλληνας ὑπουργοὺς τριπλῆν ὑπόστασιν καὶ καθήκοντα βιβλιοθήκης, ἱματιοθήκης καὶ χαρτοφυλακίου.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν εὕρισκε πολλὴν ἐνόχλησιν εἰς τοῦτο· οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, ὀλίγοι καὶ συνοικειούμενοι βαθμηδὸν ἐκ τῆς κατ' ἀνάγκην συμβιώσεως, οἰκονομοῦντο εὐκόλως ἐντὸς τῆς στενῆς των διαμονῆς. Ἀλλ' ἔπειτα καθ' ἡμέραν εἰς αὐτοὺς προσετίθεντο νέοι καὶ οἱ ἐπήλυδες ἐξήτουν δικαίωματι εἰσβολῆς νὰ κατακτήσουν τὸν χῶρον, ὅστις ἀνήκεν εἰς τοὺς προκατόχους των, καὶ μάχαι συνήπτοντο περὶ ἐξώσεως, ὡν τὰς συνεπειὰς ἠσθάνετο τὸ ταλαιπωρὸν κιβώτιον, ὀδυνηρῶς στένον ἐπὶ τῶν ἐσκωριασμένων στρογγύγων του, ὅταν κλειόμενον ἠναγκάζετο ἢ νὰ συγκρατήσῃ ἐν ἑαυτῷ ὅλον τὸν ὄγκον ἐκεῖνον ἢ νὰ διασπασθῇ. Ἐως οὐ τὸ μέγα αὐτὸ δημιούργημα τῆς ἀταξίας ἔλαβε τοσαύτας διαστάσεις, ὥστε ἐπήλυθε καταφανῆς ἢ ἀνάγκη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ διευθέτησιν. Τὰ παλαιὰ ἐνδύματα θὰ τεθῶσιν εἰς ἄλλο ἐπίτηδες ἀγορασθὲν μικρὸν κιβώτιον· τὰ βιβλία θὰ καταλάβωσιν ἐν ἀνέσει τὴν μίαν τῶν πλευρῶν· καὶ τὰ χειρόγραφα, ὅσα δὲν θεωρηθῶσιν ὀλοτελῶς πλέον ἄχρηστα, τὴν ἄλλην. Θὰ παύσῃ πλέον τὸ μέλαν ἐκεῖνο ἐπανωφόριον νὰ περιπτύσσεται ἐρωτικῶς ἐντὸς τῶν σπητοβρώτων κόλπων του τὸ χονδρὸν ἐκεῖνο λεξικόν· τὰ νομικὰ τεύχη δὲν θὰ φιλοξενῶσι μεταξὺ τῶν σελίδων των τετράδια στίχων· καὶ αἱ ἀρχαῖαι γραμματικαὶ, αἱ πεταμέναι ἐκεῖ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ γυμνασίου, δὲν θὰ βλέπουν εἰς τὸ ἐξῆς περιέργως γειτονεῦοντα σημειωματαρία ἄλλοτε μυροβόλα.

Ἀλλ' ὅσα εὐκατόρθωτον εἶνε νὰ ἐκθρονισθῇ ἢ τάξις, τόσα ἀδύνατον σχεδὸν νὰ κατανικηθῇ ἢ ἀταξία, μάλιστα ὅταν αὐτὴ εἶνε τὸ παρελθόν καὶ ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα διὰ τοῦ χρόνου νὰ θεωρηθῇ αὐτὴ ὡς ἡ φυσικὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων.

Τὸ πτωχὸν φαῖον κιβώτιον! Δέκα ἐτῶν ζωὴ κοιμάται ἐκεῖ ὑπὸ τὴν κόνιν μεταξύ τῶν τεσσάρων σανίδων του. Καὶ ἕκαστον φύλλον, καθὲν κτρινοσμένον ὑπὸ τῆς πολυκαιρίας χαρτίου, ὕπερ ἀνακλύπτει κονιορτώδεις καὶ φαγομένον τὰς ἄκρας ἀπὸ τῆς σκοτίας τοῦ βάρους του, φέρει εἰς τὸ φῶς καὶ ἐν αἴσθημα τεθαμμένον, ἕνα ἀγνώστου τόρα πόνου στεναγμὸν, ἕνα γέλωτα, τοῦ ὁποίου ἀδελφὸς δὲν ἀντήχησεν ἀπὸ πολλοῦ, ἐν τμημα βίου ἀποπτάντος, τοῦ ὁποίου τὰ παλαιόχαρτα αὐτὰ εἶνε ὁ ὕστατος μάρτυς καὶ ἡ μόνη ἀνάμνησις, πιστῶς φυλαττομένη ἐν τῇ σκιᾷ τοῦ πενιχροῦ κιβωτίου καὶ θαλαπομένη ἐν τῇ ἀταξίᾳ του. Ἐλπίδες μείνασαι πάντοτε τοιαῦται καὶ πόθοι ἀνεκπλήρωτοι, ὄνειρα κενὰ καὶ ἐπιθυμίαι ἐξαμισθεῖσαι, εὐθυμοὶ στιγμαὶ καὶ ἔτη θλίψεων δίδουν ἀπὸ δέκα ἐτῶν συνέντευξιν ἐν αὐτῷ. Ὑπὸ τὴν χεῖρά του, ἦτις τὰ ἀνασκαλεῖ ἀδιαφόρως, τὰ σχίζει βραδέως καὶ τὰ ῥίπτει κάτω τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου, ἐπανίσταται ὅλη ἐποχὴ νεκρά, ἀποκρυσταλλωμένη εἰς αὐτὰ, ἐρωτικαὶ ἐπιστολαὶ λησμονημένοι, στίχοι μαθητικῶν πλήρεις αἰσθημάτων, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν ἐγνώρισε, καὶ ἀνορθογραφίων, ἃς τόρα ἀνακαλύπτει, σημειώσεις οὐδέποτε χρησιμεύσασαι, ἐνθυμήματα καὶ στοχασμοὶ καὶ σχέδια οὐδέποτε τελεσθέντα, διότι οὐδέποτε ἤρχισαν.

Ἡ χεὶρ του σχίζει ὀλονέν.

Ἄλλ' ἐπ' ὅσον αὐτὰ ἀνέρχονται ἀπὸ τοῦ βάρους τοῦ κιβωτίου, ἐξεγειρονται καὶ ἀπὸ τοῦ μυχῷ τῆς καρδίας του ὄλαι αἱ περιστάσεις εἰς ἃς ὀφείλεται ἡ γέννησις των. Ἡ ἀνταυγεία των τὸν περιβάλλει πάλιν πρὸς στιγμὴν ὠχρὰ ἀλλὰ γλυκεῖα, ὡς εἶνε γλυκὴ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς ἐσπέρας, ἣτις ἐπῆλθεν ἤδη. Ὁ μόνονος κριγμός, ὃν ἀφίνουσι σχιζόμενα, εἶνε ὡς ὁ ἐπικηδείος των ἐκφωνούμενος ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων. Ἐπειτα ἐγκαταλείπονται εἰς τὴν πνοήν, ἣτις τὰ ἀπάγει, φεύγουν κοῦφα πετῶντα ὡς λευκαὶ χρυσάλιδες ὑπεράνω τῶν στεγῶν καὶ ἔπειτα καταβαίνουν σιγὰ σιγὰ ἀδυνατοῦντα νὰ ὑψωθῶσι πλεότερον καὶ καταπίπτουν εἰς τὴν κόνιν τῆς ὕδου ἢ εἰς τὴν λάσπην τοῦ ῥυακίου.

Καὶ καθ' ὅσον ὁ ἄνεμος τῆς ἐσπέρας εἰς ὃν τὰ παρέδωκε, παρασύρει ἐπὶ τῶν πτερυγῶν του τὰ τεμάχια των, συναίσθημά τι ἀόριστον καὶ ἀλγεινὸν ὡς μεταμέλεια τῷ σφίγγει τὰ στήθη, διότι ἐννοεῖ ὅτι μετ' αὐτῶν ὁ ἄνεμος συναποφέρει τὰ βράκη τῆς ζωῆς του. Καὶ ὅταν καὶ τὸ τελευταῖον, μετεωρισθὲν μακρότερον τῶν ἄλλων, ἐξηφανίσθη ὀπίσω τῆς γωνίας τῆς ἀντικρυνῆς καπνοδόχης, ἡ χεὶρ του πλήττει τὸ κενὸν τοῦ παρχύρου, ἐνῶ τὰ χεῖλη του ψιθυρίζουν:

— Διατί νὰ τὰ σχίσω; . . .

M. M.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΟΥ

Ἦ καθρέφτης τ' Ἄϊ Γιαννιοῦ.

(24 Ἰουνίου)

Ἦ τὴ χώρα δὲν τὴν ἔξεχασαν, καὶ τὴ θυμοῦντ' ἀκόμα
Μὲ τὰ μεγάλα μάτια της καὶ τὸ μικρὸ της στόμα
τὴν ἄμοιρη Ἀνθίτσα.

Ἦ ὅταν χαροῦμεν ἡ γιορτὴ τ' Ἄϊ Γιαννιοῦ προβάλλη,
τὴ μελετάει καμμιὰ γρηᾷ, κουνώντας τὸ κεφάλι,
Μέσ' ἔς τ' ἄλλα τὰ κορίτσα.

Μέσ' τ' ἄλλα τὰ κορίτσα μας ποῦ πολεμᾷ καθένα
Μὲ χίλια δυὸ καμώματα τῆς μοῖρας τὰ γραμμένα
Καθ' Ἄϊ Γιαννιοῦ ἐν μᾶθῃ,
Ἦ ἄν νιὸς ὅπου ἔς τὸ σπῆτι της ἀπ' ἔξω ξενυχτώντας,
τὴ βγάζει ἔς τὸ παράθυρο τὴν κόρη, τραγουδώντας
τὰ χίλια του τὰ πάθη.

Κι' ἀκοῦνε γιὰ τὴν ἄμοιρη, καὶ κάνουν τὸ σταυρὸ τους,
Κι' ἀνατριχιάζουν μιὰ στιγμὴ, κι' ἀπὸ τὸ λογισμό τους
Πάλι γοργὰ τὴ σβούνε.

— Τ' Ἄϊ Γιαννιοῦ ἦταν ἡ γιορτὴ, δῶ καὶ σαράντα χρόνια
Ἦ ἐρρίζοντα ἡ θημωνιαίς, παστρεύονται τ' ἄλωνα,
Καὶ τὰ θυμᾶρι' ἀνθούνε.

Εἶνε ἡ ἡμέρα τ' Ἄϊ Γιαννιοῦ, κι' ἡ ὥρα μεσημέρι·
Ἦ πῆκεν ἀψὺς ὁ θεριστής, φωτιά τὸ καλοκαίρι,
Βαρεῖα ἡ ἀντηλιάδα,

Καὶ ποθενὰ καμμιὰ φωνή, καὶ ποθενὰ μιὰν αὔρα·
Μονάχα ὁ τσίτσικας βαστᾷ καὶ τραγουδᾷ τὴ λαύρα,
Πιστὴ του φιλενάδα.

Κι' ἂν ἴσκιος πέση ἀλλόκοτος κάτου ἔς γῆ ἢ σὲ τοῖχο,
Σιγοσιεστὴ κῆνα κλαρί, κι' ἀκούσης κῆναν ἤχο
Ἦ ἄν γέλοιο, ἢ σὰ φωνίτσα,

Νεράιδες εἶνε ἀλλοίμονο ἔς τὸ ξέγνηστο διαβάτη!
Αὐτὴ τὴν ὥρα μὲ καὶ μὲ δειλὰ παραφυλάττει
Κι' ἡ ἄμοιρη Ἀνθίτσα.

Ἦ ὡραὶ εἶνε: μὰ γι' αὐτὸ σὲ πιάνει τόση λύπη.
Ροδάκινο ποῦ ἰοιάστηκαν, τὸ κόψαν, καὶ τοῦ λέιπε.
Ἄιγη δροσοῦλ' ἀκόμα.

Μιὰ τρίχα μοναχὰ χρυσὴ μὲ τὴ ζωὴ τὴ δένει,
Καὶ φτάνει ἕνα φύσημα νὰ πέση σωριασμένη
Γλήγορ' ἀργὰ ἔς τὸ χῶμα.

τὴν ὥρα ποῦ γεννήθηκε ἦτανε ἡμέρα Τρίτη·
Ἦ ἀπ' τὸ καντόλι πῶκαγε ἡ μπρὸς ἔς τὸ Χριστὸ ἔς τὸ σπῆτι
Ἦ γῆθηκε τὸ λάδι.

Εἶχαν ξεγάσει κι' ἄφισαν τρία κερὰ ἀναμμένα,
Κι' ἡ μάνα ποῦ τὴν ἔβγαλε ἔς τὸ φῶς ἐμπῆκε ὠμίμενα!
Ἦ τοῦ τάφου τὸ σκοτάδι.

τὴν ὥρα ποῦ γεννήθηκε μιὰ φαρφουρένια γάστρα
Ἦ βγεῖνε χίλια τρίψαλα. Κι' ἀνάμεσ' ἀπὸ τ' ἄστρα
Ἦ ἐχώρισ' ἐν ἄστερι.

Καὶ ἔξάπλωσε κι' ἔχᾶθηκε. Ἦ μιὰ ροδωνιὰ ἐμαράθη,
Καὶ κουκουδάγια λάλημα μεσ' τῆς νυχτιᾶς τὰ βάθη
Ἦ ἐσκόρπισε τ' ἀγέρι.

Μὰ εἶνε σήμερα γιορτὴ, κι' ἡ ἄμοιρη Ἀνθίτσα
Νιώθει κι' ἐκεῖνη τὴ χαρὰ, ἂν τ' ἄλλα τὰ κορίτσα.
Μιὰν ἀπειρη παρθένα

Κι' ἂν εἶν' γκρεμὸς ἔς τὰ πόδια της, ἔς τὸ θάνατο κι'
ἂν τρέχη,
Μὲ τὰ δεκάξη χρόνια της ἔς τὸν οὐρανὸ τὰ ἔχει
τὰ μάτια γυρισμένα.